

Gyrende miäxa ba toho tuşaalgiin ujalganuudiiji dyrygelgiin şalgalta

Miäxa ba tohiiji gyrende tuşaalga bolbol olonxi almaguudai kolxoozuudta jabuulagdaza байна. Zygeer, raiypolnarkomzaaguud bolbol ymsiin azaltanai azaxida gyrenei urdaxi ujalganuudiiji dyrygelgiin asuudalnuudaar xydelmerilenegyi. Ujalgata tuşaalgiin plaaniiji amzaltanuudtaigaar dyrygeze baihan aimaguudtaşii, ymsiin azaltan xadaa jixeer geegdeze jabana.

Ziseelxede, Muxar-Şiberei aimag dotor miäxa tuşaalgiin plaan 112,4 proc. dyrygegeheñ baixadan, ymsiin azaltan bolbol ööringөө ujalganuudiiji oroldoo 61,0 proc. dyrygeheñ байна. Zagarain, Ulaan-Ydiin ba Tarbagatain raioonuud eneenhee yşөө doro baidaltai байна.

Kabaanskiin aimagta hy tuşaalga plaanai 92,2 proc. dyrygegeheñ baixada, ymsiin azaltan arai geze 10,5 procent dyrygegeheñ байна. Myn tereşelen, tuşaalgiin xydelmerinydyte Biçyyrei, Ulaan-Ydiin, Tarbagatain, Jaruuniin, Zagarain aimaguudai ypolkomnarkomzaa-

guudai xytelberilegşed xaişa xeregeer xandana. Ede byxii xadaa „ymsiin azaltanda xabaatai nalooguud ba bişe bişe ujalganuud tuxai“, 1933 onoi fevraaliin 19-nei, SSR Sojuuzai Sovnarkoomoi ba BK (b) Paartiin Centralna Komiteedei togtooloi ton jixe politiceske udxaşanariiji aimagai xytelberilegşedei xyşed oilgoogyi ba eneentejee xamta ymsiin azaltanda xemzeenydyiiji abadaggyi baihiişins gerşelne.

Eneentei xamta, SSSR-ei narkomzaagai, BMASR-dexi tölөөлөгşө болбол нојааггь харин торşооо miäxa ba hy tuşaalgiin talaar ujalganuudiiji dyrygelgiin jabasa şalgaza yzexiiji, yngeregeze zilnyydei dojonxonuudiiji nexexiiji byxii raiypolnarkomzaaguudta duradxahan байна.

Gyrenei urdaxi ujalganuudai dyrygelgiin şalgaxada tomlolgдохон xydelmerilegşed ba ageentiinyd bolbol bişe xydelmerinydhee sylөөлөгдөхө johotoi.

V. Boodonov.

Staalinska ustaav ebdene

Zediin almagai olon kolxoozuud bolbol xydee azaxiin arteeliin staalinska ustaaviiji xazagairuulna. Uşarany, xydee azaxiin arteeliin ustaavai yndeheer, ööringөө tariaalan deerehee plaanhaa ylyygeer tariaа xurtaаа abhan brigadiin kolxoozniguudta ba brigadiirta 15-20 proc. azalta yderitişins nemeeze ygexe ba plaanaа xyşeegegyi brigadahaа, ba brigadiirhaа azalta yderynydytны xahaxa xeregeti ba myn tereşelen, malazal deere iimeer jabuulagdaxa johotoi aad, kolxoozuudai prakticeske xydelmeri deere dyrygegedeneyi.

Ziseelxede, Doodo-Torliin selşoveedel, Vorosilovoi ne-

remzete kolxoozoi pravleeni (tyryylegşen Griidin ba şçetovodonъ Zaaicev) xadaa „Ustaavai johoor xydelmeriөө tabi-xa argamnaigyi байна, jyyb gexede, negende, manai brigadanuudai gazaranъ zarimdaа „xatuu“, zarimdaа „zeelen“ baidag, myn malazal deereşii iimeşeg baidag“, —geze xeledeg. lime faaktuud kolxooz byxende şaxuu yzegdene.

Tiigebeşii, aimagai gazarta-riaalangai tahag ba bişeşii organizaacanuud bolbol kolxoozuudta staalinska ustaaviiji xazagairuulxa jabadaluudtai temeseneşii.

C. Al.

S. M. KIROVEI myzei

Leeningraad, nojaabriin 17. Oktiaabrskaa Socialiis Revoliyiciin XXI zilei oin yderte S. M. Kirovei myzei Leeningraadta neegdehen байна. Leeningraad, Moskvaа ba Soveed Sojuuzai busad gooroduudai xeden zuugaad ba miangaad azalşad bolbol plaamenna tribyyn—bolşeviiş Sergei Miroomovici Kirovei azabaidai ba revoliycioonno azaljabuulgatai tanilşaxjaa jirened.

Myzeide jireged bolbol jixel haişaaltagaar xandana. Eneen tuxai xeden olon haişaaluud bişegdenxi.

„Myzei xadaa bideniiji ton jixe“, honirxuulan,—gerei ezede exenernyyd bişene—aradai enxe azana baişiin tulada, aza huuxaa xyşedeg, manai Sergei Miroomoviç Kiroviişii alahan, aradai daisadta xaraal elşee-nebdi...“

„Myzei jixe honirxozo xaraabdi,—taganroogşko riibzavoodoi xydelmerilegşө Jyyrov bişene.—Kirov şingi adali baihaib geze hanagdana, Lenin—Staalina xeregeti tölөө Sergei Miroomovici şingeer temesedeg baişiişii xyşegdene.“

(TASS).

ZURAG DEERE: „Aguu jixe SSR Sojuuzda bajar“ gehen plakaad, Sojuuzfotiin reprodukca.

Aimag dotoroo tyryy

Zakaaminai aimagai, Xuzarai somon bolbol aimag dotoroo egeel tyryylen, tariaа soxilgiiji dyrygebe. Tus somonoi 852 gektaar tariaalanъ urğasa hain şanartaigaar, byrin soxigdozo abtaad, kolxoozniguudai azalta yderynydyte xubaagdaza exileed байна.

Tus somonoi, „Internacional“ kolxoozoi (tyryylegşen, Bazar Garmin) kolxoozniguud Cedenpil Boroonoin, Şirab Delgeri gеgeşed molotilkoor yderberi 500 buxal tariaа soxiişin orondo, 600 buxalnuudiişii soxizo, yderegeşө noormiişii 110

proc. xyrtter sag yrgelze dyrygeze jabadag baigaa. Gadana, tus kolxoozoi bişe olon kolxoozniguudai, tariaа soxilgodo aktiivnaar xandahanai rezylştaadta, 323 gektaar tariaа-gaa yriltegyigөөр soxizo abaa.

Tariaа soxilgodo tus somonoi tuilahan amzaltanuud bolbol BMASR-ei Verxoovno Soveedei depytaad, ene somonoi tyryylegeşө nyxer D. D. Cembejevaagai erxim xytelberiişin rezylştaad bolno.

B. Z. Ş.

Xojor hara urid

Zediin aimagai, Borgoin somonoi, Kaganooviçin neremzete kolxooz bolbol tariaа soxilgiingoo xydelmerinydyiiji yngeregeze zileişihе 2 hara urda dyrygebe. Tus kolxoozdo tariaа soxilgo sag yrgelze xojor smeene soo jabahan байна.

Eneende xabaadagşad yderei-

geşө noormiişii xodo dyrygedeg baigaa.

Maşiniist nyxer Mynxiin gegşө „MK-1100“ molotilkojoo tahaldalgyi xydelmeriylhenei ba xydelmerişedөөр xyşed xangagdanxai baihanai aşaar, tariaа soxilgiiji amzaltagaar dyrygeze şadaba. G. Zerbaajev.

AMEERIKIIN XOLBOOTO ŞTAADIJI XEN ZONXILONOB

AXŞ bolbol delxei deere egeel bajan oron. Gebeşii, ene oronoi bajaligai 59 procenten 60 byle milliardernuudai garta baişaar xubaagdanzai. Byxii huurin zono xubida oronoi naciонаална bajaligai miil 41 procentenъ xyrtene. Tiixede 6 million byle gy, ali byxii huurin zonoins 21 procent bolbol zil byxende miangan doollar xyrtter doxoodtoi ba 12 million byle gy, ali huurin zono 42 procentenъ zil byxenei 1500 doollar xyrtter doxoodtoi baidag. Tereenhee gadana, AXŞ-ta azahuuxa jamarşii ed zöörigyi 14 million dooloo ylyy xydelmerigyşiişii toologdoo байна.

Ede 60 bylenyydei dunda Moorgan bolbol negedegeer huuri ezelenе. Moorganai firme xadaa 86 tuilai tomonuud promiştlenne ba traansporto kompaaninuudiişii, byxii deeree 46 milliard doollar kapitaałtai 51 baankanuudiişii ba straxovoi oobçestvenyydiiji kontrolirovalna.

Dزون Pirpoont Moorgan—delxeen byrzyaziin kymliir. Moorgan şingi, lime ekonomiceske ba politiceske zasagiişii ezelle baihan jamar negen bajan, xedideş baigagy baixa. Moorgan ba terenei kompaanionnuud bolbol өөһөдjiingөө garta AXŞ-iin byxii azaxiin ynderdexiiji barina. Moorgan xadaa tereşelen ulaxoorondiin xeregeti jixexen vlijaanitai байна, 1915 ondo angliişka ba

francuuzskaa pravitelştvonuud xadaa AXŞ-ta ediee xooloi ba xeregeti xeregeti beledel emxidexiiji Moorganдаа даалгалан байна. Moorganoor xegdehen xudaldaаn xadaa xeden milliarda doollaroor segnegdehen байна. AXŞ-iin, delxein dainda oroxohoo urda tee, Angli ba Fraancada Moorganai ygehen gansaxan kreditişen 1,5 milliarda doollar bolhon байна, tereenhee xoişodoxi zilnyydei Aanglida, Fraancada, Beelşegede, Itaalida, Avstraalida, Şveicaarida, Japoondo, Argentiinede, Aavştrida, Kybaada, Kanaadada ba Germaandida ygehen urihalamzanъ, 1, 7 milliarda doolartai sasuu bolno. Ulasoorondiin xeregyyde Moorganai aguu jixe vlejaniitai baihiişins eneenhee xaraza bolxo байна, gebel, Versaalşka miirme doogovor batalaxa tuxai asuudalai xelşegdeze baixada, Moorgan bolbol uridsalan ene doogovoroi ekzempeliartaı baihan байна. Terenei byxii zöörinъ 728 million doollar geze segnegdene.

Şanaraigaaş ba xyşe şadalaagaş talaar eneenei xoinohoo Rokfeellerişii firme orono. Ene firme xadaa 28 eldeb kompaaninuudiişii, tereen dotor byxii (90 procent) neeftiin promiştlenosti, 21,5 milliard doollar kapitaałtai, şuluun nyyrhenei, tymerei ba meedne uuxainuudiişii kontrolirovalna. Rokfeellerişii byliin byxii zööri xadaa

2,7 milliard doollar geze segnegdene. (Өөрөө Rokfeeller bolbol 1937 ondo yxehen байна. Mynөө yjede ene firmin tolgoi terenei xybyyn Dzon Rokfeeller bolno).

Saaşanъ, 35 baankanuud ba straxovoi oobçestvenyydiiji, 4205 million doollar kapitaałtai, 40 şaxuu promiştlenne ba traansporta kompaaninuudiişii kontrolirovalxa baigaa Mellonoi firme bolno. Mellon bolbol AXŞ-daxi alumiiniit yiledberilegliin monopoliişt bolno. Tereşelen, eneenei ferme xadaa Gollaandskaa Gvtaani, Britaanskaa Geviaani, Fraanca, Jygoslaavi, Norveegi, Angli, Germaani ba lindiin aixabtar jixe toonoi ryydnigyydiiji ezemdene.

Melloonoi byxii zöörinъ nege milliard doollar bolno.

Dyrbedexi huuriiji AXŞ-daxi avtomobilna promiştlenostiin tuilai tomo magnaad Foord gedeg ezene. Tereenei avtomobilni zavoodto 100 mianga şaxuu xydelmerişed xydelmerilene. Ene xadaa avtomobil bişteelgede şuxala bolxo promiştlenostiin byxii ootraslinuudiişii ööringөө garta baigana. Foord bolbol ööringөө predpriiatinuudta öörin zakoon gargañxai. Ene xadaa xydelmerişedtei temesexiin tula öörin poliicoi jym. Foordo—profsojuuzna xydelөөnei ba antise-miitiin buzар daisan. Myn, Foord bolbol Ryyzveltiin xem-şeejabuulganuudta erid esergy

temesene. Foordin byxii zöörinъ nege milliard doollar geze segnegdene.

Ene 60 bylenerei bişeniinъ xadaa myn le neliee jixenyşd baişaişii, ede dyrbenhөө baganuud байна.

Ede bylenerei axa dyuner, aşa gurşanariinъ, xolo oirliin tyrel garalnuud tomonuud baankanuud, treestnyyşd ba predpriiatinuudta xariuşalgata tuşaalnuudiişii, zarimdaа pravitelştvenneş poostonuudiişii ezene.

Ede 60 bylener bolbol xiliin saana aixabtar jixe interestei байна. AXŞ-ein çaaştна firmenyydei xiliin saana xi kapitaałlo vlozeeni xadaa 12 milliard doollar bolno. Ede kapitaałnuudai doxooduud xadaa tereşelen AXŞ-ei 60 bylenerei çleengyydei karmaanda orodog.

Oron dotoroi bodoto zasaganъ xadaa reakcioonno laageriiji tolgolooşo baigaa ede oligarxiceske gryppenyydei garta байна. Ene xadaa AXŞ-iin byxii politiceske azabaidaliiji kontrolirovalna. Ene xadaa ööringөө garta zakonadaatelnа yçrezdenehiyydiiji, gybernaatornuudiişii ba sydydydiiji, kolleedzinyyşd ba yñvesiteedydiiji bari na. Firme byxen xadaa өөһөдjiingөө tyлөөлөгşөдjiiji AXŞ-iin stoliico—Vaşingtoondo bailgadag. Jixenxidee, ede tyлөөлөгşөgenenъ xadaa kongreessei çleengyyd baihan xynyşd bolno.

Xebel—ene bolbol tedenei ymse myn. Mynөө yjede AXŞ-ta byxii jixe gazeedydiinъ başaşuudta xabaadana.

Hunguuliin kampaaniiji yngergelge bolbol (prezedeentiin kongressel çleengyydei, gybernaatornuudai gexe metiin hun-

galtauud) gol tyleb ede 60 bylenereer finansirovalagdana. Edener bolbol byrzyaazna gol paartiinuudai medele—respybikaanska ba dimokraticeske—tuilai jixe zöeri tabina. AXŞ-iin 60 bylenyyd xadaa hungaltin xeregeti gargaşalhahaa mynge gamnanagy. Uşarany, gargaşalagdahan zöeri bolbol tedener taaramzatai sinaatornuud, depytaaduud, gybernaatornuud ba sydydydiiji hungaxa jabadaaliiji xangaxa, t. x. oron dotoroi byxii politiceske zasagiişii tedenei medele oruulxa байна geze medened. Ede 60 bylener bolbol ekonomiceske kriizistei xolbootoi byxii xynde berxeşelnyydiiji tedenei xyzyyn deere toxoiin tulada, oronoi xydelmerişen angida, yrgen azalşamaassada jixexen dobtolno.

Milodeernyydhee edişe abalga abdag, trockiis spioonuud ba provokaatornuud xadaa staaçkanuudiişii tahalaxiin tulada, profsojuuzuudai dunda xydelmeriledeg, kommunistnuud

galtauud) gol tyleb ede 60 bylenereer finansirovalagdana. Edener bolbol byrzyaazna gol paartiinuudai medele—respybikaanska ba dimokraticeske—tuilai jixe zöeri tabina. AXŞ-iin 60 bylenyyd xadaa hungaltin xeregeti gargaşalhahaa mynge gamnanagy. Uşarany, gargaşalagdahan zöeri bolbol tedener taaramzatai sinaatornuud, depytaaduud, gybernaatornuud ba sydydydiiji hungaxa jabadaaliiji xangaxa, t. x. oron dotoroi byxii politiceske zasagiişii tedenei medele oruulxa байна geze medened. Ede 60 bylener bolbol ekonomiceske kriizistei xolbootoi byxii xynde berxeşelnyydiiji tedenei xyzyyn deere toxoiin tulada, oronoi xydelmerişen angida, yrgen azalşamaassada jixexen dobtolno.

Milodeernyydhee edişe abalga abdag, trockiis spioonuud ba provokaatornuud xadaa staaçkanuudiişii tahalaxiin tulada, profsojuuzuudai dunda xydelmeriledeg, kommunistnuud

galtauud) gol tyleb ede 60 bylenereer finansirovalagdana. Edener bolbol byrzyaazna gol paartiinuudai medele—respybikaanska ba dimokraticeske—tuilai jixe zöeri tabina. AXŞ-iin 60 bylenyyd xadaa hungaltin xeregeti gargaşalhahaa mynge gamnanagy. Uşarany, gargaşalagdahan zöeri bolbol tedener taaramzatai sinaatornuud, depytaaduud, gybernaatornuud ba sydydydiiji hungaxa jabadaaliiji xangaxa, t. x. oron dotoroi byxii politiceske zasagiişii tedenei medele oruulxa байна geze medened. Ede 60 bylener bolbol ekonomiceske kriizistei xolbootoi byxii xynde berxeşelnyydiiji tedenei xyzyyn deere toxoiin tulada, oronoi xydelmerişen angida, yrgen azalşamaassada jixexen dobtolno.

Milodeernyydhee edişe abalga abdag, trockiis spioonuud ba provokaatornuud xadaa staaçkanuudiişii tahalaxiin tulada, profsojuuzuudai dunda xydelmeriledeg, kommunistnuud

galtauud) gol tyleb ede 60 bylenereer finansirovalagdana. Edener bolbol byrzyaazna gol paartiinuudai medele—respybikaanska ba dimokraticeske—tuilai jixe zöeri tabina. AXŞ-iin 60 bylenyyd xadaa hungaltin xeregeti gargaşalhahaa mynge gamnanagy. Uşarany, gargaşalagdahan zöeri bolbol tedener taaramzatai sinaatornuud, depytaaduud, gybernaatornuud ba sydydydiiji hungaxa jabadaaliiji xangaxa, t. x. oron dotoroi byxii politiceske zasagiişii tedenei medele oruulxa байна geze medened. Ede 60 bylener bolbol ekonomiceske kriizistei xolbootoi byxii xynde berxeşelnyydiiji tedenei xyzyyn deere toxoiin tulada, oronoi xydelmerişen angida, yrgen azalşamaassada jixexen dobtolno.

Milodeernyydhee edişe abalga abdag, trockiis spioonuud ba provokaatornuud xadaa staaçkanuudiişii tahalaxiin tulada, profsojuuzuudai dunda xydelmeriledeg, kommunistnuud

galtauud) gol tyleb ede 60 bylenereer finansirovalagdana. Edener bolbol byrzyaazna gol paartiinuudai medele—respybikaanska ba dimokraticeske—tuilai jixe zöeri tabina. AXŞ-iin 60 bylenyyd xadaa hungaltin xeregeti gargaşalhahaa mynge gamnanagy. Uşarany, gargaşalagdahan zöeri bolbol tedener taaramzatai sinaatornuud, depytaaduud, gybernaatornuud ba sydydydiiji hungaxa jabadaaliiji xangaxa, t. x. oron dotoroi byxii politiceske zasagiişii tedenei medele oruulxa байна geze medened. Ede 60 bylener bolbol ekonomiceske kriizistei xolbootoi byxii xynde berxeşelnyydiiji tedenei xyzyyn deere toxoiin tulada, oronoi xydelmerişen angida, yrgen azalşamaassada jixexen dobtolno.

Ş A T A R

DEBIYVT (ŞATARAI PAARTI NAADALGIIN EXIN)

FILIDOORIIJI XAMAGAALALGA

1. e2—e4 e7—e5 Kб8—d4
2. Kgl—f3 d7—d6 4...e:d edize xybyygee daldahan jabadal bolbol d centrallaаna pooliiji saganai passiivna jabadal bolno, gebeş, dyryen naidabaritai xamagaalga myn bolno. Tiigeed, xara figyyre bolbol e5 deere huuhan xybyygee xamagaalaxataigaa xamta, diagonaalaar c8 deere baihan ööringөө te-meenei jabadaliiji neene.

3. d2—d4 Kg8—f6l Xara figyyre bolbol ööringөө jabaxa eelzeende e4 pooli deere huuhan xybyynde dobtolno:

4. Kbl—c3 Kб8—d4 4...e:d edize xybyygee daldahan jabadal bolbol d centrallaаna pooliiji saganai passiivna jabadal bolno, gebeş, dyryen naidabaritai xamagaalga myn bolno. Tiigeed, xara figyyre bolbol e5 deere huuhan xybyygee xamagaalaxataigaa xamta, diagonaalaar c8 deere baihan ööringөө te-meenei jabadaliiji neene.

6. 0—0, 0—0. 7. Fe2, ç6 8. al (b5 xara figyyriin jabaxa bolood baihiişii duradxag dana).

A. M. IGYMNOV.

MTS-ei direktornyyd ba mexaaniguudai respybikaanska soveşçaani

Ene onoi nojaabriin 16-17 yderynydyte, Ulaan-Yde goorodto, MTS ba maşina texniçeske masterskoinuudai staaşa mixaaniguud ba direktornyydei respybikaanska soveşçaani yngeregeheñ байна. Ene soveşçaani deere MTS-dai namarybelei remoontdo beledxel tuxai xelseze, pravitelştvaar tabigdahan bolzorto remoon-tiin xydelmeriin exileegyи bai-

han ba zarim negen MTS-dai xydelmeriin dutuu dundanuud tuxai, MTS-уудта ygtexе xytelberiin hula baihan tuxai Narkomzeemiişii kritikelbe. Tiiged, tus soveşçaani bolbol remoontingoo xydelmeriiji erşemtei jabuulxa ba MTS-ууд, masterskoinuud bolbol remoontingoo xydelmeriiji sag bolzor soonъ dyrygeheñ hotoi geze togtoomzo abba.

Erxim azalai yre

Bolşeviiş kolxoozoi tölөө kolxoozniguudai erşemtei temesheñe aşaar, Zediin aimagai, Derestein somonoi, „Socializm“ kolxooz bolbol ene zilde azal xydelmeriin talaar, jixexen amzaltanuudiişii tuilahan байна. Tus

kolxoozoi pravleeni bolbol de de byteeşin rezylştaadaаr, kolxoozniguudaişaa ynder senta azalta yderynydyte 10000 tyxer m y n g e x u b a a a ygebe.

B. B.

MOPR-ei xydelmeriiji haizaruulaxa tuxai

Xoriin aimagai dergedexi MOPR-ei organizaaca bolbol ööringөө biyroot deere, aimag dotoroo MOPR-ei xydelmeriiji haizaruulxiin tula, byxii hurguulnuud, yçrezdeeninyyşd, somon ba kolxoozuudai dergedexi MOPR-oi organizaacanuudai yngeregeze,

eneende oloniite azalşadtiji xabaaduulxa ba ene xydelmeriiji yrgeneer jabuulxiin tula, aimagai byxii partiina, komso-moolşko organizaacanuudai zyghөө tухalamza yzyylxe tuxai erilte xehen байна.

Dam. Zam.

SYUD

Zediin aimagai, Alsagai somonoi, Moolotovol neremzete kolxoozoi pravleeni bolbol avtomatiñajaa, maşina jabuulxa erxe abaagy xyynydyte etigere ygehen байна. lime deereheñ tus kolxoozoi avtomatiñada şooferoor xydelmerişede baihan P. Norvozaalov, D. Şagduurov gegşөd Ulaan-Yde goorod oşood, 3 passaziirnuudiişii huulgaad busaza jabata-raa, xojuulaa maşina soogoo

untaad, maşinajaa avaarid oruulhan байна.

Nojaabriin 4-de Zediin aimagai aradai syyd bolbol avaary xehen P. Novozaalov ba D. Şagduurov gegşөd gemte xeregiişii yzeze, ygolooovno koodekşin 59 statşagaai yndeheñ Novozaalov ba Şagduurov gegşөdiiji 8-8 zilei bolzoroor sylөөjins xahaxa geze şildxebe.

G. Zerbaajev.

Xariuşalgata redaaktor R. BIMBAJEV.

BURIAAD-MONGOL GYRENEI TEAATR

NOJAABRIIN 23-da

V. Şekspir

OTELLO

5 Aakttai tragedi.

Postanoovka—rezissoor Leonild Iskoovoi.

Spektaakiin exilelgенъ ydeşiin 8 çaasta.

Kaassanъ yderel 11- çaaşhа 2 çaas boltor ba ydeşiin 5-hа 9 çaas boltor xydene.

DIREKCE.